

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії слов'ян

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Україна й українці в геополітичних концепціях ХХ – ХХІ ст.»

Освітня програма “Історія і археологія” (історія)

Спеціальність 032 “Історія і археологія” (історія)

Галузь знань Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри історії слов'ян
Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Україна й українці в геополітичних концепціях ХХ – ХХІ ст.»
Викладач	Комар Володимир Леонович, д. і. н., проф.
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-46
E-mail викладача	volodymyr.komar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	2.1.1. Теоретична підготовка
Обсяг дисципліни	3 кредити, 28 год. лекцій, 10 год. семінарів, 52 год. самостійна робота
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю), або ж щопонеділка після занять з 13.30 до 15.00 о 615 аудиторії.
2. Анотація до курсу	
<p>“Україна й українці в геополітичних концепціях ХХ – ХХІ ст.” є дисципліною для докторантів, затвердженою до виконання МОН України для здобуття кваліфікаційного рівня доктор філософії в галузі історії зі спеціальності “032 “Історія і археологія”. Програма курсу є складовою частиною державного екзамену для докторантів, які завершують навчання за рівнем доктора філософії в галузі історії. Передбачає короткий і змістовний аналіз схеми підготовки студентів згідно навчальної програми з курсу “Україна й українці в геополітичних концепціях ХХ – ХХІ ст.”. Лекційні та семінарські заняття допоможуть студентам глибше засвоїти вузлові питання історичного розвитку, ознайомитися з джерелами та історіографією. На семінарських заняттях студенти оволодівають основами наукового дослідження, навчаються самостійно оцінювати історичні події, висловлювати і аргументувати власні думки.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета дисципліни “Україна й українці в геополітичних концепціях ХХ – ХХІ ст.” полягає в тому, щоб, спираючись на методологічні принципи історичної науки, використовуючи найновіші здобутки історіографії, сформувати у студентів-істориків знання про головні етапи та події в історії і геополітиці України. Розглянути основні соціальні, економічні, політичні, конфесійні та культурні процеси, проаналізувати труднощі, здобутки та специфіку в процесі формування української державності.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Здатність аналізувати історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях. (ПРН 1) Здатність розрізняти історичну своєрідність, культурне та етнонаціональне розмаїття України. (ПРН 4) Здатність займати активну життєву позицію у відстоюванні своєї точки зору та історичної правди з проблем історії й археології. (ПРН 8) Здатність використовувати на практиці теоретичні положення для аналізу міжнародних зв'язків України з іншими країнами світу. (ПРН 10) Уміння використовувати методи та засоби інформаційно-аналітичної діяльності. (ПРН 12)</p>	
5. Організація навчання курсу	

Обсяг курсу												
Вид заняття							Загальна кількість годин					
Лекції							28					
семінарські заняття / практичні / лабораторні							10					
самостійна робота							82					
Ознаки курсу												
Семестр				Спеціальність			Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий			
2				“Історія і археологія”			2		нормативний			
Тематика курсу												
4. Структура навчальної дисципліни												
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Україна в світовій геополітиці												
<i>Тема 1. Геополітична складова української державницької думки.</i>		2										
<i>Тема 2. Україна в геополітичних концепціях першої третини ХХ ст.</i>		2										
<i>Тема 3. Польські геополітичні концепції та їх реалізація у першій чверті ХХ ст.</i>		2				2						
<i>Тема 4. УНР в політиці Польщі.</i>		2				2						
<i>Тема 5. Формування концепції прометеїзму Польщі.</i>		2										
<i>Тема 6. Прометеїзм в зовнішній політиці Польщі.</i>		2										
<i>Тема 7. Україна в концепціях і зовнішній політиці Польщі.</i>		2				2						
<i>Тема 8. Україна в концепціях і зовнішній політиці Чехії і Словаччини.</i>		2				2						

<i>Тема 9. Україна в концепціях і зовнішній політиці Туреччини.</i>	2											
<i>Тема 10. Україна в концепціях і зовнішній політиці Румунії.</i>	2											
<i>Тема 11. Україна в концепціях і зовнішній політиці Німеччини.</i>	2											
<i>Тема 12. Україна в концепціях і зовнішній політиці Угорщини.</i>	2											
<i>Тема 13. Україна в концепціях і зовнішній політиці Росії.</i>	2											
<i>Тема 14. Україна в концепціях і зовнішній політиці США.</i>	2											
Усього годин	28				10							

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Польсько-українська війна 1918–1919 рр. та її наслідки	2
2.	Українська Народна Республіка в політиці Польщі	2
3.	Спроби реалізації концепції прометеїзму у внутрішній політиці Польщі	2
4-5.	Україна в світовій геополітиці міжвоєнного періоду.	4
		10

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Соціалістичні моделі української державності першої чверті ХХ ст.	4
2	Тема 2. Націократичні концепції української державності. «Самостійна Україна» Миколи Міхновського.	8
3	Тема 3. Ідеологія чинного націоналізму Дмитра Донцова.	4
4	Тема 4. Україна в концепціях і доктринах Угорщини в міжвоєнний період.	6
5	Тема 5. Україна та «українське питання» в політиці Чехословаччини в міжвоєнний період.	4
6	Тема 6. Україна в румунських зовнішньополітичних концепціях у міжвоєнний період.	4
7	Тема 7. Україна в німецьких геополітичних концепціях першої половини ХХ ст.	5
8	Тема 8. Україна в зовнішній політиці США ХХІ ст.	5
9	Тема 9. Україна в зовнішній політиці Туреччини ХХІ ст.	6
10	Тема 10. Україна в зовнішній політиці Росії ХХІ ст.	6
	Разом	52

6. Система оцінювання курсу

10. Методи навчання

Передбачено наступні методи навчання:

- 1) лекційні заняття;
- 2) практичні заняття;
- 3) самостійна робота (єдине завдання для всього потоку з індивідуальним ухилом);
- 4) індивідуальні завдання (передбачено для студентів, які з певних обставин не можуть відвідувати лекційні та практичні заняття і мають для цього належні підстави та підтверджуючі документи).

11. Методи контролю

Поточний контроль знань

Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим.

Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, запитання, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за роботу на семінарських заняттях становить 35 балів (в 5 семестрі), чи 10 балів (у 6 семестрі).

Принципи оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях

Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від "1" до "5". Позначення "0" виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, або через відсутність на занятті без поважної причини, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середнє арифметичне помножене на коефіцієнт. Середнє арифметичне визначається як сума набраних студентом балів поділена на кількість занять, в яких він брав участь і був оцінений. При цьому відсутність студента на занятті без поважної причини враховується при вирахуванні середнього арифметичного. Кожен студент зобов'язаний взяти активну участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру.

Пропущене з поважних причин заняття студент може "відпрацювати" у формі, визначеній викладачем та кафедрою. При цьому виставлення оцінки не передбачається, але це відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. Як правило "відпрацювання" проходить у вигляді написання і захисту реферату на визначену викладачем тему (вимоги до додаткової реферативної роботи встановлюються викладачем та кафедрою окремо).

Контрольна робота

Впродовж роботи над вивченням нормативного курсу ІЗС передбачено проведення контрольних робіт (одної у 5 і двох у 6 семестрі відповідно).

При цьому за першу контрольну роботу студент може одержати 30 балів, а за другі по 15 балів за кожну. Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він також не допускається до екзамену і вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом на семестр з даної дисципліни. Такий студент має змогу скласти екзамен за талоном №2, але для цього він повинен виконати передбачене кафедрою завдання.

Контрольна робота передбачає формулювання 5 завдань: 3 теоретичних, 1 знання термінів та 1 на знання хронології.

Критерії оцінювання завдань на контрольній роботі у 6 і 7 семестрах відповідно (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):

Завдання	5 семестр	6 семестр
1 теоретичне	10 балів	5 балів
2 теоретичне	10 балів	5 балів
3 відкритий тест	5 балів	3 бали
4 знання термінів	3 бали	1 бал
5 знання хронології	2 бали	1 бал
Разом	30 балів	15 балів

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з літературою, віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують твердого засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати.

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем, написання рефератів, підготовка реферативних матеріалів з наукових публікацій по важливих проблемах даної навчальної дисципліни.

Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді проведення колоквиуму (змістовий модуль № 3) та написання реферату (змістовий модуль № 4).

Самостійна робота студентів оцінюється в наступних діапазонах:

Критерії оцінювання колоквиуму (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 (15) балів)

Критерії	6 семестр	7 семестр
глибока, розгорнута відповідь	16-20 балів	12-15 балів
правильна стисла відповідь	12-15 балів	9-12 балів
поверхова відповідь	8-11 балів	6-8 балів
поверхова відповідь з наявністю окремих помилок	4-7 балів	3-5 балів
розкриття окремого аспекту питання	1-3 бали	1-2 бали
неправильна відповідь або її відсутність	0 балів	0 балів

Критерії оцінювання реферату (оцінюється в діапазоні від 0 до 15 (10) балів)

Критерії	6 семестр	7 семестр
● глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції	- 12-15 балів	- 9-10 балів
● обґрунтоване розкриття проблеми	- 9-11 балів	- 7-8 балів
● тема розкрита неповно	- 6-8 балів	- 5-6 балів
● реферат суто компілятивного рівня	- 3-5 балів	- 3-4 бали
● розкритий лише окремих аспект	- 1-2 бали	- 1-2 бали
● реферат не зарахований	- 0 балів	- 0 балів

Самостійна робота студента має на меті закріпити і поглибити набуті студентом знання і вміння у процесі вивчення дисципліни. Навчити студента науково грамотно оформити підготовлені ним матеріали.

Екзамен

Екзамен, згідно з рішенням Вченої ради Інституту історії, політології і

міжнародних відносин проводиться у письмово-усній формі. Екзаменаційний білет складається із 5 завдань: 3 теоретичних, 1 - на знання термінів та 1 - хронології. Максимальна кількість балів, яку можна здобути на екзамені 50. До них додаються бали здобуті здобуті у 3 семестрі. На екзамен виносяться всі питання програмових вимог з нормативного курсу ІЗС. Вони також виступають обов'язковою складовою комплексного державного екзамену з історії після завершення студентами програми зі здобуття наукового ступеня бакалавра.

Студентам для того щоб бути допущеним до семестрового екзамену необхідно виконати всі змістові модулі передбачені у 3 семестрі і при цьому набрати не менше 25 балів. У випадку якщо сума балів буде меншою, студент за рішенням кафедри і погодженням із викладачем повинен "відпрацювати" заборгованість по певному змістовому модулю. Лише після успішного "відпрацювання" він отримує право написати екзамен згідно талону № 2. Якщо упродовж терміну визначеного Дирекцією Інституту "відпрацювання" не буде виконано, то такого студента може бути відраховано. Студент, який за підсумками змістових модулів та екзамену набрав менше 50 балів вважається таким, що не виконав навчального плану і повинен перездати екзамен згідно талону № 2. У випадку повторного негативного написання екзаменаційної роботи студент складає екзамен згідно талону №3 в присутності екзаменаційної комісії. У випадку здобуття і тут негативної оцінки, такого студента буде відраховано.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика курсу

Відвідування занять і виконання навчального навантаження студентами. Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим.

Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.

Обов'язковим є написання запланованих письмових (контрольних, самостійних,

індивідуальних) робіт.

Студенти мають інформувати керівництво факультету та викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усі строків визначених для виконання усі видів письмових робіт, передбачених курсом.

Академічна доброчесність:

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

8. Рекомендована література

Базова:

1. Винниченко В. Відродження нації (Історія української революції: марець 1917 р. – грудень 1919 р.). Книга Роду, 2008. 797 с.
2. Віднянський С. В. Об'єднана Європа: від мрії до реальності : історичні нариси про батьків-засновників Європейського Союзу. Київ, 2009. 375 с.
3. Геополітика: Підручник / А. І. Кудряченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов. К.: МАУП, 2004. 296 с.
4. Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 416 с.
5. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. Київ, 1991. 240 с.
6. Дністрянський М. С. Геополітика : навч. посіб. Львів, 2011. 435 с.
7. Дністрянський М. С. Геополітичні доктрини і підходи: критичний аналіз методології. Львів, 2003. 111 с
8. Дністрянський М. С. Етнополітична географія України: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Львів, 2006. 479 с.
9. Дністрянський М.С. Політична географія та геополітика України: Навчальний посібник. Тернопіль, 2010. 344 с.
10. Мадіссон В. В. Сучасна українська геополітика: навч. посіб. / В. В. Мадіссон, В. А. Шахов. – К., 2003. 176 с.
11. Липа Ю. Геополітичні орієнтири нової України. Київ, 1999.
12. Липа Ю. Всеукраїнська трилогія : [у 2 т.]; [упоряд.: О. Мислива, В. Яременко; передм. М. Головатий]. Київ, 2007. Т. 1 : Призначення України. 2007. 331 с.
13. Липа Ю. Всеукраїнська трилогія : [у 2 т.]. Київ, 2007. Т. 2 : Чорноморська доктрина . Чорноморський простір : (атлас). Розподіл Росії. 2007. 391 с.
14. Рудницький С. Чому ми хочемо самостійної України. Львів: Світ, 1994. 412 с.

Допоміжна:

15. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. К.: Критика, 2004. 463 с.
16. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: від найдавніших часів до наших днів. – Львів, 2002. – 752 с.
17. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. [Електронний ресурс]. – Львів, 2002. – Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/6080077?r=82543.80938>

18. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів /За редакцією Леоніда Зашкільняка. – Львів, 2001. – 660 с.
19. Історія Центрально-Східної Європи. За ред. Л.Зашкільняка. [Електронний ресурс]. – Львів, 2001. – Режим доступу: <http://www.ex.ua/view/2686046>
20. Яровий В.І. Новітня історія Центрально-Східної Європи і балканських країн К., 2005.

ВИБРАНІ ПРАЦІ проф. КОМАРА В. Л.

21. Комар В. Українське питання в політиці Польщі (1935–1939 рр.) // Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис.- Івано-Франківськ, 1998. №1. С.99–105.
22. **Комар В. Л. Українське питання в національній політиці Польщі (1935–1939 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.02 “Всесвітня історія”. Чернівці, 1998. 16 с.**
23. Комар В. Л. Політичний експеримент воєводи Генріка Юзевського на Волині у 1928–1935 рр. // Вісник Прикарпатського університету. Історія № 3. Івано-Франківськ, 2000. С.98–106.
24. Комар В. Політика Польщі щодо українців Галичини (1919–1939 рр.): основні напрямки та етапи // Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. Івано-Франківськ, 2001. № 5–6. С.290–295.
25. Комар В.Л. “Українське питання” в політиці урядів Польщі (1926–1939 рр.) // Укр. іст. журн. 2001. № 5. С. 120–128.
26. Комар В.Л. Проблеми реалізації волинського експерименту в 1935–1939 рр. // Вісник Прикарпатського університету. Історія № 4. Івано-Франківськ, 2002. С. 72–81.
27. Комар В.Л. Східна Європа в польських федераційних концепціях 20-х рр. ХХ ст. // Стосунки Сходу та Заходу України: суб’єкти, інтереси, цінності: Зб. наук. пр. / Наук. ред. І. Ф. Кононов. Луганськ, 2007. 472 с. С. 368 – 373.
28. Комар В.Л. Формування ідеології прометеїзму Польщі в нових геополітичних реаліях початку 20-х рр. ХХ ст. // Вісник Київського міжнародного університету / Редколегія: В. А. Мандрагеля (голова) та ін. (Серія: „Міжнародні відносини”). К., Вип. 6. 2007. С. 182–194.
29. Комар В. Л. Формування ідеології прометеїзму у міжвоєнній Польщі // Збірник наукових праць „Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії”. Наукові записки Рівненського державного університету. Випуск 13. Рівне, 2008. С. 184–188.
30. Комар В. Л. Прометеївські тенденції у зовнішній політиці Польщі (1918–1923 рр.) // Вісник Прикарпатського університету. Історія. Вип. XV. Івано-Франківськ, 2009. С. 61–68.
31. Комар В. Товариство „Прометей” у планах інтеграції народів Балтійсько-Чорноморського регіону під егідою Польщі (1926–1939 рр.) // Галичина. Всеукраїнський науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. До 100-річчя від дня народження Степана Бандери. – Івано-Франківськ, 2009. № 15–16. С. 85–90.
32. Комар В. Л. Утворення незалежних держав після розпаду Російської імперії і східна політика Польщі (1918 –1921 рр.) // Науковий вісник Ужгородського університету. – Серія: Історія. Випуск 23. Спецвипуск: Піддані та нащадки імперій Габсбургів і Романових. Ужгород, 2009. С.80–90.
33. Комар В. Л. Роль В. Бончковського в нормалізації польсько-українських відносин у Галичині 1935 р. // Проблеми слов’янознавства. 2009. № 58. С. 90–97.

34. Комар В. Л. Утворення та діяльність Українського наукового інституту у Варшаві (1930–1939 рр.) // Галичина. Всеукраїнський науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. Івано-Франківськ, 2010. №17. С. 174–179.
35. **Комар В. Л. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921–1939 рр.). Івано-Франківськ: Вид-во “Місто НВ”, 2011. 360 с.**
36. Комар В. Л. Формування політики нормалізації польсько-українських відносин у Галичині у 30-х рр. ХХ ст. // З історії українсько-польських відносин другої половини ХІХ – початку ХХІ ст.: колективна монографія / [П. С. Федорчак, І. Є. Цепенда, В. Л. Комар та ін.]; за ред. П. С. Федорчака. Івано-Франківськ, 2011. С. 95 – 116.
37. **Комар В. Л. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921 – 1939 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. іст. наук : спец. 07.00.02 “Всесвітня історія” / В. Л. Комар. Львів, 2011. 32 с.**
38. Комар В. Становлення міжнародного прометеївського руху в 1923 –1926 рр. // Слов’янський вісник: збірник наукових праць. Рівне, 2012. Випуск 13. С. 63–66.
39. Комар В. Л. Східний напрямок в зовнішній політиці Речі Посполитої // Схід. Аналітично-інформаційний журнал. Донецьк, 2012. №3 (117). С. 92 – 96.
40. Комар В. Л. В орбіті польського прометеїзму // Проект «Україна»: Галичина і Волинь у складі міжвоєнної Польщі. Колективна монографія. Упорядник М. Литвин. Харків, 2017. С. 145–167.
41. Комар В. Східна Галичина і Західна Волинь у політиці прометеїзму міжвоєнної Польщі // Українсько-польські відносини. Новітня доба / [відп. ред. Микола Литвин]. Львів, 2017. С. 230–244
42. Комар В. Л. Політика Польщі в Східній Європі у 1918–1921 рр. // Велика війна 1914–1918: витоки, характер, наслідки: Монографія / Наукова редакція д.і.н. проф. С.С.Трояна. К., 2018. С. 441 – 469.
43. Комар В. Л. Утворення і діяльність Східного інституту (1926–1939 рр.) // Етнос і культура. Івано-Франківськ, 2017–2018. №14–15. С. 5–11.
44. Комар В. Л. Молодіжна політика в санаційній Польщі 1930-х років // Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. Збірник наукових праць. 2018–2019. Випуск 19–20. Ювілейний збірник на пошану Степана Качараби. С. 98–112.
45. Комар В. Л. Українське питання в національній політиці міжвоєнної Польщі // Волинь – 43: міфи і реальність. Збірник наукових праць / Упорядн. Кучерепа М. М., Шваб А. Г. Луцьк, 219. С. 83–92.
46. Volodymyr Komar, Iryna Komar, Eastern Europe in Polish Political Conceptions during 20-30-s of the 20th century, Skhid, Historical Sciences, Kyiv 2019, №4(162), pp. 41–46. ISSN 1728-9343(Print), ISSN 2411-3093 (Online)
<http://skhid.kubg.edu.ua/issue/view/10648>

